

Szerkesztési iroda:
Nagyberek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitner Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy óra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadot-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■ ■■

Nagyberek, 1912.

XLI. évfolyam 98. szám.

Hétfő, április 29.

A torontálvármegyei nemzeti munkapárt
elnökségétől.

Meghívó.

A torontálmegyei nemzeti munka-
párt f. évi május hó 6-ikán d. e. 10 órai
kezdettel Nagybeckereken, a Casino
helyiségeiben

Közgyűlést

tart, melyre a párt tagjai tisztelettel
meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki bejelentések.
2. Esetleges felszólalások s indit-
ványok.

Hazafias üdvözlettel

Kaufmann István, Bátor Tallián Béla,
titkár. v. b. t. t., elnök.

A bemutatkozás előtt.

— apr. 29.

A Lukács-kormány mai parlamenti
bemutatkozása elé nagy érdeklődéssel
tekint a politikai világ. A hivi, az ellen-
felei, sőt a közönyösek és egykedvűek is
várva-várják a mai napot; ám a hivi a
biztonság érzésével, az ellenfelei félénk
reménykedéssel.

A biztonság érzése annak meggon-
dolásából ered, hogy az államférfi, aki
hétfőn illetékes fóruma, a képviselőház
színe elé lép, eddigi munkájával, élet-
képes alkotásaival a legjobb magyar
resszortminiszterek sorába írta be nevét.
Olyan embernek bizonyult, aki jelentős
sikereket ért el, akitől tehát az eddigi-
nél is nagyobb dolgokat méltán várhat
az ország.

Az ellenfelei csüggedt reménységgel
tekintenek a hétfői kormányprogram
elő, mert Lukács okosságát, politikai be-
látását sokkal jobban ismerik, hogy sem
fel tudják tenni, hogy az elmondandó
kormányprogram tele lesz sebezhető
pontokkal; lágy és veszedelmes részek-
kel, amikbe nyilakat belélőhetnek.

Mindenek ma tanuja lesz az or-
szág. Ma lehull a politikai diszkréció
fátyola az új kormány programjáról.
Megtudjuk, hogy mivel jött, milyenek
a tervei, milyen lesz kormányzatának az
iránya és szelleme.

Aki a miniszterelnököt ismeri, az
felette gazdag, szabadelvű és reális kor-
mányzati programot vár tőle. S mert
ellenfelei is jól ismerik az ő komolysá-
gát, alaposágát, demokratikus alkotá-
sokra hajló lelkét: ha talán nyíltan nem
is vallják be, ők is tisztában vannak
vele, hogy az új kormány jelentős dol-
gokkal áll elő a kormányzat minden ágá-
ban. Olyanokkal, amelyekkel a nemzet
előtt szégyent nem vall, sőt amelynek
kettős főgondolatát, — demokratikus

szellemét és az ország anyagi fejlődésé-
nek erélyes és céltudatos előmozdítását,
— meg fogják érteni és szimpátiával fo-
gadják a népek igen széles rétegei.

Az apró mesterkedések, a törpe tü-
szurások, az átlátszó kártyakeverés, a
hétfői programvallás után is aligha
mulják egy csapással divatjukat. De
még az eddiginél is jobban ártalmat-
lanná válnak, ha az ország színe elé lép
életrevaló, az állami élet minden zugára
kiterjedő reformeszméivel a legmoder-
nebb, a legrealisabb és a legmunkásabb
magyar államférfiak egyike: Lukács
László.

Az ország népe alkotások és komoly
munka után vágyik. A nemzet torkig
van a parlament munkaképtelenségével
és szilaj anarchiájával.

Valamikor azt mondták: Magyar-
ország megfullad a maga zsirjában; ma-
holnap azt mondják: megfullad a maga
tehetetlenségében.

Az új kormány nem a bajok és vi-
szályok szelencéjét fogja kinyitni mai
bemutatkozásakor; az anyagi fejlődésnek,
a kereskedelem és ipar fellendítésének,
az üdvös és korszakos reformoknak bősé-
gszerűjével jön.

Ez után eped már, a tíz év óta meg-
sanyargatott ország.

A kulturegyesület a sajtóért.

Megünnepli a „Torontál“ jubileumát. —
Sajtónap Nagybeckereken.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyberek, apr. 29.

A Torontálvármegyei Magyar Köz-
művelődési Egyesület igazgatósága szom-
baton délután dr. Vinczehidy Ernő
m. főjegyző igazgató elnöklésével ülést
tartott, amelyen elhatározta, hogy az
egyesület folyó évi rendes közgyűlése ke-
retében megünnepli a „Torontál“ fönnál-
lásának negyvenedik évfordulóját, mélt-
tatni kívánván ezzel a Torontálnak negy-
ven esztendőn át a magyar kultúra érde-
kében kifejtett munkásságát.

A szombati igazgatósági ülésen je-
len voltak: Jankó Ágoston udvari taná-
csos alispán alelnök, Baaden Károly, Bá-
nyai Jakab, Fischer Mór, Harzer József,
Jeszenszky Nándor, Kiss István, Knyaskó
Lajos, dr. Klein Mór, Mencer Lipót,
Szalay József és Szenes Adolf igazgató-
sági tagok.

Üdvözlések.

Dr. Vinczehidy Ernő igazgató
az ülés megnyitása után mindenekelőtt
megemlékszik arról az örömdetes kitün-
tetésről, amely Jankó Ágoston alispánt,
az egyesület egyik nagyérdemű alelnökét
érte. Méltatja azokat a hervadhatlan
érdemeket, amelyeket Jankó Ágoston a kultur-
egyesület fölvirágoztatása körül szer-
zett. Az igazgatóság szeretetteljes üd-
vözlését tolmácsolja a kitüntetés alkal-

mából s indítványára az igazgatóság
örömteljes üdvözlését jegyzőkönyvbe ik-
tatja.

Jankó Ágoston udvari tanácsos,
alispán meleg szavakban köszöni meg az
üdvözlést és elismerést, amely a kultúra
munkásaitól kétszeres értékű előtte.
Igéri, hogy a jövőben is teljes erejével
munkálkodik a kulturáért s az egyesület
érdekeiért.

Az elnöklő igazgató ezután Knyaskó
Lajos felsőkereskedelmi iskolai igazga-
tót, az egyesület lelkes munkássága
igazgatósági tagját köszöntötte abból az
alkalomból, hogy a király a VI-ik fizetési
osztályba léptette elő.

Knyaskó Lajos szintén köszönetet
mond az üdvözlésért s ő is igéri, hogy a
jövőben az eddigi buzgalommal fog mun-
kálkodikni a kulturáért.

A „Torontál“ jubileuma.

Most az elnöklő igazgató előadja,
hogy a „Torontál“ ebben az esztendőben
töltötte be fönnállásának negyvenedik
évfordulóját. A Torontál az első magyar
lap volt Torontálvármegyében s negyven-
esztendővel ezelőtt ő hozta elsőnek a vár-
megyébe a sajtó magyar szavát s azóta
lankadatlan buzgalommal és lelkesedés-
sel, hosszú időn át nagy anyagi áldozat-
okkal küzdött itt a magyarságért, a ma-
gyar kulturáért. A Torontál elsőrangú
kulturális tevékenységet fejtett ki a vár-
megyében s ezt a kulturegyesületnek
feladata méltatni, mert hiszen a sajtó
kulturtevékenysége az egyesületével azo-
nos s azonkívül a Torontál a kulturegye-
sület munkásságának egyik főerőssége.
Indítványozza, hogy az egyesület június
2-iki közgyűlése keretében ünnepelje meg
a Torontál jubileumát egy sajtóünnep-
pel, amelyre hívja meg az ország köz-
ponti sajtótestületeit, a délvidék sajtóját
és irodalmi testületeit. Kéri egyben, hogy
az ünnepség részleteinek megállapításá-
val bízzák meg az elnökséget.

Jankó Ágoston udvari tanácsos,
alispán is a legnagyobb elismeréssel em-
lékezik meg a „Torontál“ negyveneszten-
dős munkásságáról, amelynek során el-
évülhetlen érdemeket szerzett a magyar
kultúra szolgálatában és a legnagyobb
örömmel teszi magáévá az ünnepelésre vo-
natkozó indítványt.

Hasonló értelemben szólal föl
Knyaskó Lajos és Szalay József
igazgatósági tag, amire az igazgatóság
egyhangú lelkesedéssel kimondja, hogy a
Torontál jubileumát nagyszabású ünne-
ppel üli meg, amelynek részletei meg-
állapításával megbizsa az elnökséget.

Egyéb ügyek.

Ezután Knyaskó Lajos igazgató-
sági tag indítványára elhatározzák,
az ifjúságra romboló hatású mozgószi-
házi előadások ellenében ifjúsági mozgó-
kép-előadások rendezésére az egyesület
memorandumot dolgoz ki, amelyet a kul-
tuszminiszter elé terjeszt.

Ugyancsak Knyaskó Lajos indítvá-
nyára köszönetét tolmácsolja az egyesület
Nagyberek városának azért a bőkezű-
ségért, amelylyel a felsőkereskedelmi is-
kola disztermét megfelelő világitással
fölszerelte a szabadliceum-előadások cél-
jaira.

Bányai Jakab igazgatósági tag
indítványára továbbá elhatározta az igaz-
gatóság, hogy az iparos- és kereskedő-
tanoncok számára tartandó előadások
céljaira egy újabb vetítógépet szerez be.

Végül, miután az elnöklő igazgató
közölte, hogy dr. Dellimanics Lajos fő-
ispán, az egyesület elnöke, az egyesület
közgyűlését f. évi június 2-ikára tűzte
ki, az ülés véget ért.

A torontálvármegyei jegyzőegylet működése.

— Elnöki jelentés az elmúlt évről. —

I.

— ápr. 29.

A Torontálvármegyei községi és körjegyzők egyesülete május hó 5-ikén tartja f. évi rendes közgyűlését. A közgyűlésnek Vihely Géza, az egyesület érdemeiben gazdag elnöke terjedelmes, gondosan megszerkesztett jelentésben számol be az egyesület lefolyt évi serény tevékenységéről. A jelentést két részben az alábbiakban közöljük:

Tisztelt közgyűlés!

Az 1911. évi jelentésünk bevezetése-ként leszögezendő, hogy m. 1911. június 8-ikán a vármegye dísztermében tartott rendes közgyűlésünk kimagaslott azáltal, hogy azon az orsz. központi jzói egyesület kiküldetésében Jaszberényi Miklós főjegyzőn kívül résztvettek: Kiss Gyula bácsmegyei egyleti elnök, Zsupánszky Lyubomir, Gónter Zsigmond, Szalay Dezső, Beresényi József, Moesevicz Kivinsz, a bácsmegyei, Bürger Ferenc elnök, Küttl Árpád és Miskovics György a temesmegyei egyesület képviselőiben.

Ezen alkalommal jóleső jelenlétükkel megtisztelték közgyűlésünket vármegyénk dígnitársai, nevezetesen: dr. Dellimanies Lajos főispán, Vinczehid Ernő m. főjegyző, Bielek Antal, Rigó István th. m. főjegyzők, Kiss István p. ü. tanácsos, Strosz Béla városi főjegyző, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, Krumenacker Ferenc számtanácsos, Mayer Rezső laptulajdonos és Somfai János, a Torontál szerkesztője.

Egyleti beléletünk keretében jelentem, hogy az „Alibunári járás jegyzői egylete mint a torontálvármegyei jegyzői egylet fiókja” jóváhagyott alapszabálya alapján végleges megalakulását 1911. okt. 23-ikán bejelentette s mint olyan, az orsz. közp. jegyzői egyleti közgyűlésére képviselőként Szekesán Pál petrei segédjegyzőt kiküldötte.

A jegyzők és segédjegyzők fizetésének rendezése tárgyában 13/911. sz. a. hozott határozatunk vármegyénk intézőinél meleg pártolásban részesült, amennyiben a községeknek e tekintetben hozott kedvező határozatai jóváhagyattak, míg ellenben a kedvezőtlen határozatok feloldattak. Hogy Torontálvármegye tekintetes törvényhatósági bizottsága helyesen eszelekedett, kitűnik a belügyminiszter ur önamagmáltóságának 1912. márc. 30-ikán 48.887 sz. a. kelt leiratából, amelyben egy konkrét esetről kifolyólag a vármegye közönségének figyelmét felhívja arra, „hogy a községi és körjegyzők fizetésének felemelése kérdésében a községek csak nyilatkozattételre hivatvák, érdemben az 1886:XXII. t. c. 66. §-a értelmében a vármegyei törvényhatósági bizottság határoz.”

Horváth Károly nagytőszegi jegyző egyesületünk elnöke, karunk nesztora, az arany érdemkeresztrel kitüntetvén, annak ünnepélyes átadása 1911. szept. 24-ikén folylt le. Az utolsó percben orvosi rendeltetire a magam részéről gátolva lévén, egyesületünk képviseltetésére Spuhler Ferenc zombolyai és Adám Sándor magyarresernei kartársakat kértem fel. Azonkívül sürgönyileg gratuláltam neki egyesületünk tolmácsaként: „Végzetlenül fájlalom, hogy betegségem akadályom miatt szerető kartársainkkal örömnapon don egyesületünk nevében személyesen nem üdvözölhetek. Egyesületünk létesítésénél hervadhatlan érdemeid elismerésül fogadd halás köszönetünket azon fohászunkkal: viseld a kitüntetést soká tartó egészség és boldogságban hű kartársaid öröme.”

Egy másik jelentős kitüntetés a központon fordult elő, ahol Uszkay Bálint, mint az orsz. közp. jegyzői egyesület elnöke, 1911. okt. 29-ikén a koronás arany érdemkeresztrel lón kitüntetve. Ezen alkalomból az összes vármegyei egyesületek emlékül egy albumot nyújtottak neki át, amely albumnak minden egyes kartálapja egy-egy vármegyei jegyzői egyesület tisztikarának s több kartársnak névírását tartalmazta. A hozzájárulási költség 10 K volt. A kitüntetett, vármegyénk összes kartársainak mélyen érzett

háláját és köszönetét általunk tolmácsolatja.

A községi és körjegyzők „Erzsébet királyné országos árvaháza és segítőegyesülete” m. év okt. 30-ikán végleg megalakult, működését megkezdette. Jelentem egyben, hogy kartársaink közül rendes tagul évi 10 K tagsággal belépett: az alibunári járásból 18, antalfalviból 2, bánlakiból 1 (Weinhardt József), nagybecskerekiből 10, nagyikindaiból 4, pancsovaiból 2, perjamosiból 7, törökbecseiből 1 (Jankovits Szilárd, melencei), törökkanizsából 1 (Opreán Aurél tkanizsai), a zombolyaiból 8. A községek közül 20 K tagdíjjal pedig: Basahid, Mokrin és Petre lépett be. Hálával adózunk méltóságos gróf Zichy Andor pészaki, br. Lipthai Frigyes lovrini nagybirtokos urak, valamint Friedmann Márton és Kohn szeszgyári cég pészaki uraknak, akik 100—100 korona partoló tagság lefizetésével 300 koronát árvaházunknak juttatni kegyesek voltak. Eme fényes eredmény az árvák neveléseért lankadatlanul fáradozó kedves kartársunk, Gatter Jakab pészaki jegyző kizárólagos érdeme.

A szóban levő árvaházunk javára egyesületünk által adományozott és a torontáli kartársak révén sok éveken át gyűjtött összegek leszámolása Klimes Antal árvaházi ügyvezető alelnök högyészki kartársal megejtetvén, örvendetesen jelentem, hogy az eredmény 1912. január 1-ig tőkésített kamattal együtt összesen 6681 K 41 fillért tett ki. Miután az alapszabály úgy intézkedik, hogy a gyűjtött összegből javunkra két a 2500 koronás alapítvány alakítható, a csonka 1681 K 41 fillért pedig csakis 1912. évi febr. 11-ig egészíthetjük ki 2500 korona harmadik alapítványra, az ügy sürgősségénél fogva a tisztelt közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében egyesületi pénztárnok feleslegéből e célra hiányzó 818 K 59 f helyett csak 618 K 59 fillért utaltunk ki azon okból, mert értesülésünk szerint egyleti pénztárnokunk állítólag 1911. márc. 3-ikán beküldött 200 koronát, ami azonban téves, e tételnek felderítése levelezés tárgyát képezi és már most kérek arra felhatalmazást, hogy az eredményhez mérten a hiányzó összeget a harmadik alapítványra kifizethessük. E körülmény dacára egyesületünk nevén három a 2500 koronás alapítvány tartatik nyilvántartásban. Eme helyzet alakulásából kifolyólag kértük és kérjük jelenleg is kartársainkat, hogy a gyűjtést szakadatlanul forszírozzuk, hogy egyáltalán a 4., 5., s több alapítványt létesíthessünk. Ezen okból az árvaház javára gyűjtött összegek kizárólag saját egyesületi pénztárunkba beküldeni sziveskedjenek. Az alapszabály értelmében t. i. a 2500 koronánál kisebb összegek figyelembe nem vétetnek és az árvaház segítőegyesülete azt szabadon felhasználhatná, míg ellenben az alapítványok kamatával saját egyesületünk rendelkezik, saját árváinkra fordíthatjuk.

Jelentem továbbá, hogy az egyleti iktatóban 122. az elnöki 139 drb. ügyirat folylt be. A nagyobb rész elintéztetti, kivéve az ideí közgyűlés tárgysorozatába felvett néhány ügyet.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanies Lajos főispán tegnap este Budapestre utazott, ahonnan Abbaziába megy néhány napi tartózkodásra. A főispán május 3-ikán tér vissza Nagybecskerekre.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Vujkovic Szvetozár pancsovai kir. törvényszéki fogházfelügyelőt fogházgondnokká, Heckenshoffer Mihály nagybecskereki kir. törvényszéki fogházfelügyelőt pedig a X. fizetési osztályba kinevezte.

— **Iparengedélyek.** A szombat délelőtt tartott városi iparhatósági ülésen a következő iparengedélyek adtak ki: Kadelburger Lipót és Edének vegyeskereskedésre, Molnár Lajosnak divat és rövidáru-kereskedésre, Markov Jelenának szatócüzletre, Brankován Pálnak papucsészítésre és Gálík Jánosnak élelmiszerárúsításra.

— **Eljegyzés.** Lefkovits Ignác szombaton eljegyezte Klein Mártha kisasszonyt, özv. Klein Herminné leányát Nagybecskerekéről.

— **A megyei kórházi bizottság ülése.** A torontálmegyei kórházi bizottság ma délelőtt 12 órakor tartotta ülését a vármegyei házában az alispáni kisteremben. Az ülésen, melyen Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán elnököl, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, dr. Kleits János kórházi igazgató-főorvos, dr. Weirtersehan József városi ügyvezető főorvos, dr. Fialovszky Béla törv. orvos, Knáb Ádám mérnök bizottsági tagok és Szilágyi Albert m. th. főjegyző, mint bizottsági előadó, vettek részt. Az ülésen először az 1913-ik évi költségvetést állapították meg a jelenlegi kórházi igényeknek és szükségleteknek megfelelőleg. Azután a bizottság szervezést egy új orvososi állást, amelynek dotációja évi 1600 korona, szabad lakás és teljes ellátás lesz. Továbbá egy világi ápolónői állást is szerveztek. A kórházi orvosi tudományos könyvtár gyarapítására 400 koronát szavaztak meg. Majd a kórházi alapszabályokat módosították, végül pedig néhány kisebb belső, háztartási ügyet intéztek el.

— **A patronage-egylet ülése.** A nagybecskereki Patronage-Egyesület választmánya a f. hó 30. napján d. n. 5 órakor a törvényház 50. sz. helyiségében ülést tart, amelyre a választmány tagjait ezen az uton hívja meg az elnökség. Az ülés tárgya: jelentéstétel az egyesület eddigi működéséről és a további tennivalók elhatározása.

— **Tallián Emil szobra.** Nemes lelkületű embereknek többnyire csak nemesen gondolkozó barátjaik vannak. Néhai Tallián Emil főszolgabíró is ilyen barátokkal dicsekedhetett, amit leginkább most, halála után, amidőn már minden érdek, még a baráti szeretet önzése is ki van zárva, kétségtelenül meg lehet állapítani. A megboldogult főszolgabírónak ilyen nemes barátja volt báró Nicolies Mihály maczedóniai nagybirtokos, aki ezer koronát bocsájtott a Tallián Emil emlékére szoborral megörökíteni akaró törökkanizsai járás közönségének rendelkezésére.

— **Az éneklő madarak megvédése.** A nagybecskereki rendőrkapitányság a következőket közli: Az éneklő madarak megvédésére vonatkozó miniszteri szabályrendelet értelmében szigorú felügyelet fog gyakoroltatni az éneklő madarak megvédésére. És pedig, szigorú büntetés terhe alatt tilos az éneklő madarak fogdosása, fészüknek rongálása. Továbbá még a piacon sem szabad a kanári madáron kívül éneklő madarat vásárolni, mert annak idején a csendőrség házról-házra fog járni és a kalitkába zárt éneklő madarakat mind kiereszteni.

— **Felesége után a halálba.** Mint Temesvárról jelentik, furesz módon akart megválni az élettől Klapka János negyvenkilenc éves szabómester. Tegnapelőtt délután lefeküdt a gyárvárosi Burkus-utca tizenharmadik szám alatti lakásán, a nyakába kötelet akasztott s a kötél végét a lábára kötötte. Ezután erős elhatározással kinyújtotta a lábát s a kötél megfeszült a nyakán. Véletlenül bejötték a szomszédok a szobába s eszméletlenül találták az életunt embert. Gyors orvosi segítséggel sikerült őt eszméltre hozni s elmondta, hogy elhunyt felesége után akart meghalni. Klapkát most a kórházban ápolják.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. n. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Május 4. Megyei áll. választmány ülése.
Május 5. Tisztizték.
Május 5. A jegyzőegylet közgyűlése.
Május 6. Rendes tavaszi közgyűlés.
Máj. 13. A közg. bizottság ülése.

Színház, irodalom.

**** Két bemutató.** Szombaton és vasárnap egymásután két bemutató-előadásban volt részünk. Szombaton Weber és Bassett színművét a „Nagy diákok“-at, vasárnap pedig Gilbert operettjét a „Lengyel menyecskét“ mutatta be a színtársulat.

A Nagy diákok egy vékony cselekményű, sokat deklamáló darab, amelyben egy tizenhárom éves diák valószínűtlen intéző szerepét kivéve igen jól megrajzolt alakokat látunk az iskolai életből. De ezeknek az alakoknak megrajzolásában azután ki is merül a darab értéke. Nálunk igen jól adták a darabot Mezeiék. Szalóky Zoltán sikerült jellemzéssel játszotta a szerelmes 19 éves diákot s mellette kitűnően eltalálta Czobor B. Gyula a rosszindulatokkal telített, az anarhikus fiatalságot képviselő másik diák Surot alakját. A tizenhárom éves Pierre valószínűtlen szerepében Járay Böske szintén nagyon jól rajzolta meg a kamaszodó fiút, míg Vécsei Ilona Lormiernét a tőle megszokott művészetével és drámai erővel játszotta. Igen jó volt azonban Magas Béla, Vándory Géza, Rónai Imre, Szigethy Bandi s a többi is.

A vasárnap bemutatott Lengyel menyecskére kár sok szót vesztegetni. Ezt a tartalmatlan szövegű operettet csak Gilber néhány szép melódiája teszi elviselhetővé. Egyebekben a legteljesebb nyári darab, amely orfeumok és szellős arénák levegőjébe való. A színészek jobb sorsra érdemes igyekezettel ugrádoztak, öltözködtek, vetkőzöttek, bukfenceztek össze-vissza. De hát a vasárnapi közönség nagyrésze jól mulatott s bőkezűen tapsolta Kiss Cecil pazar kedvű lengyel menyecskéjét, Szigethy Bandi mókáit, Békefi Lajost, Koppán Margitot, Rónai Imrét, Bösszörményi Bélát. A színház mindkét este tele volt.

**** Hoffmann meséi.** A színházban május hó 1-én, szerdán Offenbach örökbecsű operáját „Hoffmann meséi“-t újítja fel a színtársulat. Az előadást nagyban emelni fogja, hogy a nagybecsű keréki filharmóniai társaság lelkes tagjai szíveségből közreműködnek ez estén.

TÁVIRATOK.

A Lukács-kormány bemutatkozása a parlamentben.

A képviselőház ülése. — Az új kormány bemutatkozása. — A miniszterelnök programja. — A delegációk.

Budapest, ápr. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A politikai helyzet mai eseménye a Lukács-kormány bemutatkozása a képviselőházban. A miniszterelnök gazdag programmal mutatkozott be a Háznak s konstatálható, hogy bemutatkozását és programját ugyszólván általánosan kedvezően fogadták. A mai ülésen a kormány bemutatkozása fölött még nem volt vita, mert a képviselőház üléseit, a delegációk ülésére való tekintettel, elnapolták.

Jelentéseink az alábbiak:

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülést fél 11 órakor nyitotta meg Náva Lajos elnök. Előterjesztései során jelenti, hogy Lukács László miniszterelnökké, Mikosévics Kanut képviselő pedig szegedi közjegyzővé történt kinevezése folytán

lemondtak mandátumukról. A képviselőház felhatalmazza az elnököt az új választás elrendelésére.

Az elnöki előterjesztések során lép be az ülésrembe K h u e n - H é d e r - v á r y gróf, akit a munkapárt zajos éljenzéssel fogad.

Az elnöki előterjesztések után bevonul az új kormány. A munkapárt föláll s riadó éljenzéssel fogadja a kabinetet.

Az új kormány bemutatkozása.

Miután Szász Károly jegyző felolvassa az új kormány kinevezéséről szóló királyi kéziratot, általános figyelem közben szólásra emelkedik Lukács László miniszterelnök. A miniszterelnök bemutatja a kabinetet s kéri a Házat, hogy az ország érdekében támogassa a kormány munkásságát. Részletes programot nem ad, hangoztatja azonban, hogy elsősorban a véderőreformot s a választói jog reformját kívánja megalakítani, úgy, hogy az előző kormány által vállalt kötelezettségeket magára nézve is kötelezőnek tartja. Kijelenti, hogy a kormány garanciát vállal arra, hogy a választói jog reformját még ez a kormány megvalósítja. Részletes tervet a választói jog reformjáról nem adhat, azonban a reformot a lehető legszélesebb alapon, demokratikusan kívánja megoldani. A legradikálisabb választójogot természetesen most egyszerre nem lehet megvalósítani, miután 64 esztendő óta választói jogrendszerünk terén nem történt semmi s ismeretlen elemeket a parlamenti életbe egyszerre bebocsátani nem lehet, csupán azok az elemek juthatnak be, akik érettségükkel fogva ezt megérdemlik. A választói jog reformja, továbbá a nemzeti supremácia megőrzésével fog megtörténni, úgy azonban, hogy ez nem fogja érinteni a nem magyar ajku állampolgárok érdekeit. A reform csak fokozatosan vihető be az életbe s ezért átmenetileg korlátozni kell azoknak a mandátumoknak a számát, amelyeknél a választás általánosan és titkosan történik. Megemlíti ezután a horvát kérdést, hogy az előző kormány által Horvátországban tett preventív intézkedéseket helyesli s azokat magáévá teszi. Szükségesnek tartja továbbá a házszabály-reviziót. Vázlatosan megjelöli végül a kormány gazdag munkaprogramját, amelyben szerepel az egyenesadók reformja, az állami tisztviselők családi pótléka, a vármegyei tisztviselők, bírák, tanárok, tanítók fizetésrendezése, az államvasutak reformja, állami beruházások, az ipartörvény revíziója, munkásjóléti intézmények, munkásszanatóriumok stb. létesítése. A miniszterelnök programját így végzi: A társadalom minden rétege reménykedéssel néz a kormány munkássága elé s várva-várja az alkotásokat. Kéri a képviselőházat, ne engedje, hogy az ország e reményben csalódjék. (Hosszantartó viharos taps és éljenzés.)

A képviselőház elnapolása.

Az elnök a delegációk holnap kezdődő üléseire való tekintettel javasolja, hogy a Ház addig napolja el üléseit, amíg a képviselőház, Polónyi Géza és Nagy Ferenc fölszólalása után hozzájárul.

Ezzel az ülés véget ért.

A miniszterelnök programja.

Budapest, ápr. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az új miniszterelnök mai programbeszédét a Ház minden oldalán nagyon kedvezően fogadták. A legnagyobb érdeklődéssel természetesen a választói jogra vonatkozó kijelentései találtak. A miniszterelnök itt természetesen csak azokat a kereteket jelölte meg, amelyek közt az általa tervezett reform mozogni fog. Ezek a keretek az értelmiség jogos befolyásának védelme, másrészt pedig az állam nemzeti jellegének megővésére vonatkoznak. A hallgatóság helyeslése arról tanuskodott, hogy ezeket a szempontokat a képviselőház minden rétege méltányolja. Ezekben a keretekben belül a miniszterelnök egy valóban demokratikus választói jogot tervez, amelynek alapján az új néprétegek hatalmas erővel érvényesülhetnek. A miniszterelnök fokozatosan óhajtja kiterjeszteni a szavazati jogot és átmenetileg korlátozni az általános szavazati jog alapján betöltendő mandátumokat, de olyan számban, amely az új néprétegek számbeli arányának megfelel. Hozzátette azonban, hogy a megoldásnak ezen módjához nem ragaszkodik és minden jobb gondolatot szívesen megfontol. Kijelentette továbbá a miniszterelnök, hogy más, alkalmasabb időt fog kiválasztani, hogy az osztrák miniszterelnöknek ügyeinkbe való beavatkozásáról véleményét mondjon. A hallgatóságnak azonban az volt a benyomása, hogy az osztrák tulkapás alkalmas időben a delegációk után a megfelelő visszautasításban fog részesülni. A miniszterelnök programja egyébként is igen gazdag anyagot ölelt fel és majdnem minden néposztálynak juttat értékes reformokat. A beszédet zajos tapsal honorálták. A program feletti vita a delegációk utáni időre maradt.

A delegációk ülése.

A magyar delegáció holnap délelőtt 11 órakor tartja Bécsben Láng Lajos báró elnöklésével első ülését. Az ülésen Bilinszky közös pénzügyminiszter betérjeszti a költségvetési provizóriumot. Délben 12 órakor az egyesült négyes-albizottság tart ülést, amelyen Berchtold gróf külügyminiszter elmondja expozéját.

A fölemelt áru vasuti bérletjegyek.

Budapest, ápr. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az államvasutak személydijszabásának feiemelésével a bérletjegyek ára is emelkedik. Elsősztályu egész éves jegy 1 személyre 1300, II-od osztályu 900, III-ad osztályu 500 korona. Két személyre 1700, 1200 és 700 K.

A párisi automobilos bandita vége.

Budapest, ápr. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A párisi rendőrség tegnap kinyomozta, hogy Bonnot, a hírhedt automobilos bandita egyik külvárosi autó-garageban tartózkodik. A bandita a garage tulajdonosával együtt bezárkózott. A rendőrök ostrom alá vették a garagét, miközben valóságos esata folyt le. Bonnot folyton lövöldözött s 12 rendőrt megsebesített. A rendőrség ekkor utáskatonák segítségét vette igénybe, akik bombákkal fölrobbantották a garagét. A rendőrök a romok között megtalálták Bonnotot, de élve nem keríthették a kezükbe, mert a bandita fejbeltette magát s mire a kórházba vitték, meghalt.

TŐZSDE.

A Lloyd budapesti távirata április 29.

Buza (áprilisra)	23.60—
Buza (októberre)	22.58—
Rozs (áprilisra)	21.58—
Zab (áprilisra)	20.20—
Tengeri (júliusra)	18.72—

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Pályázat.

554-1.1

Nagytszeg körjegyzőségénél azonnali be-
lépés mellett egy **kisegítő** munkaerő 3 korona
napidij mellett bizonytalan időre felfogadtatik.
Nagytszeg, 1912. április 28.

Judt Károly, h. körjegyző.

Szerbül tudó

ügyvédi irnokot

keres

Dr. Katal Árpád

ügyvéd

Nagybecskerek, Fő-u. 11.

553-2.1

Nagybecskereki járás főszolgabírájától.
1977-1912. szám. 549-3.2

Pályázati hirdetmény.

Törzsudvarnoki körjegyzőségénél megüre-
sedett **segédjegyzői** állásra ezennel pályázatot
hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kér-
vényeiket folyó évi **május hó 20-áig** nálam
annál is inkább nyujtsák be, mert a később
érkező kérvényeket figyelembe venni nem
fogom.

A segédjegyző javadalmazása állami fize-
tésekiegészítéssel 1000 korona és 200 korona
lakbér.

Nagybecskereken, 1912. évi április hó
25-én.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Wabrinetz Anna

városi szülésznő

lakását május hó 1-én**Gimnázium-utca 514. sz. alá
helyezi át.**

Válaszunk meg jól honnan rendelünk. Köszönő-
levelek és kitüntetések.

V. Várkony József

speciális sárga és fehér Orpington tenyészet
Nagybecskerek.

W. Cook és John Baylitol Anglia két leghiresebb
tenyésztőjétől importált és kitüntetett, a **lon-
doni Kristály Palotában** díjat nyert szülőkől
származó Orpingtonok után, melyek az örö-
kösök vérfelfrisítés által nagyszerű színben és
alakban tenyésztettek.

Tenyésztőjás

fehér és sárga Orpingtonok után darabja
60 fill. Csomagolás a legbiztosabb angol min-
tára ingyenes.

(551-2.2)

Csibék szállítása.

Fenti szülőkől származó 4-6 hetes csibék
ára dronként 2 K 50-3 K-ig.

==== Biztos szállításért felelek. ====

Vérfertőzés és állataim visszafajlódása (dege-
nerálódása) faj és szín tekintetében ki van
zárva, és azon jó tulajdonsággal bírnak hogy
ki nem fakulnak, hanem eredeti **aransárga**
színüket a nap hévének kitéve és vedlés után
is megtartják.

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

2603-1912. szám.

546-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökbecsei járásához
tartozó **Beodra** községben rendszeresített II.
irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felsze-
relt és eddigi alkalmaztatásukat, valamint nyelv-
ismeretüket is feltüntető kérvényüket hozzám
1912. évi **május hó 10. napjáig** nyujtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom
figyelembe venni. Az állással egybekötött ja-
vadalmazás 720 korona évi fizetés.

A választás napját később fogom kitűzni.
Törökbecse, 1912. évi április hó 12-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

2687-1912. szám.

547-3.3

Pályázati hirdetmény.

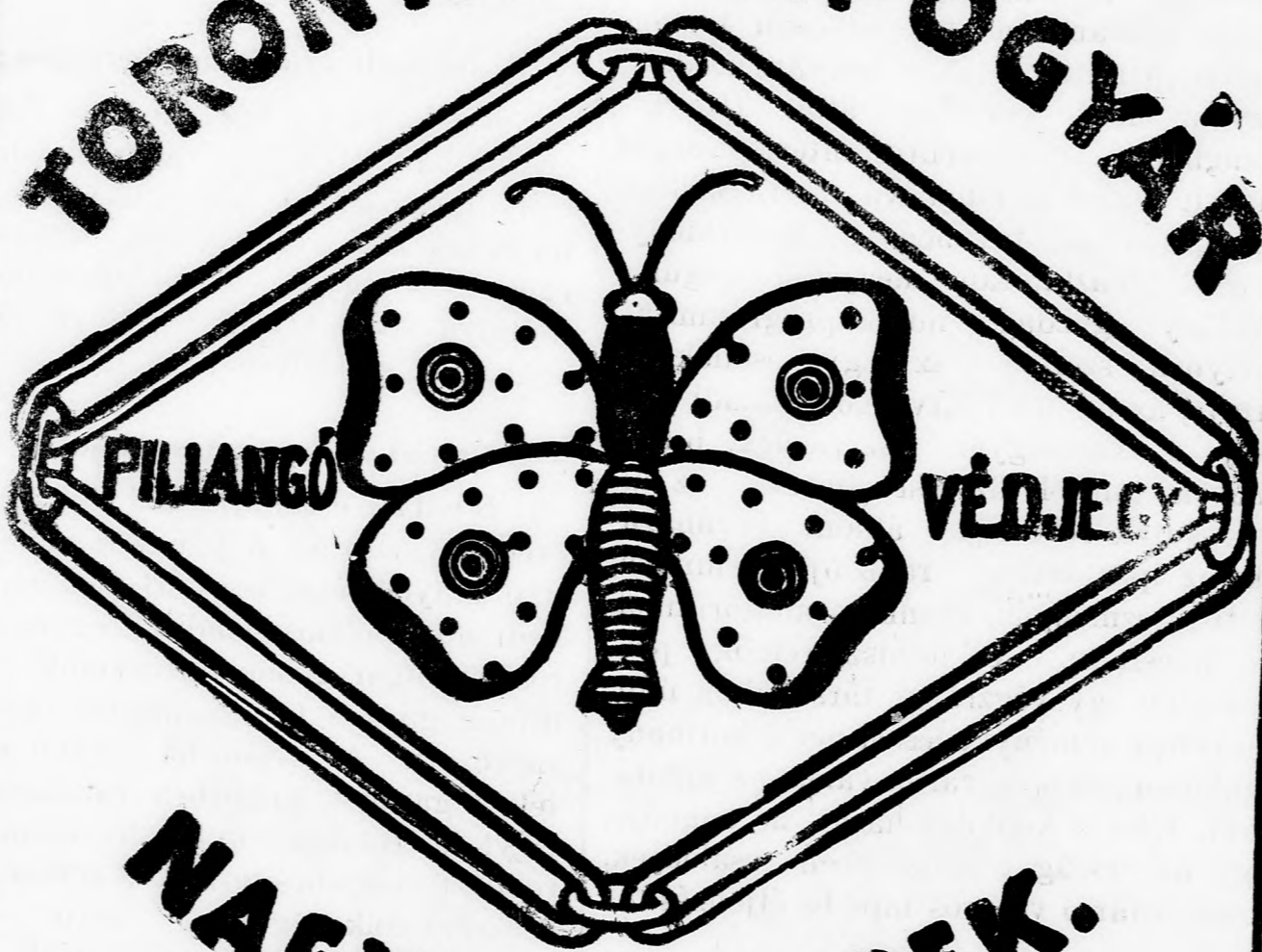
Torontálmegye törökbecsei járásához
tartozó **Tiszatarros** községben megüresedett
segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6.
§-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában
előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaz-
tatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmá-
nyokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1912.
évi **május hó 20. napjáig** nyujtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom
figyelembe venni. Az állással egybekötött ja-
vadalmazás a következő: A községtől 960
korona évi fizetés, 80 korona utiatalány és
természetbeni szabad lakás. Az állampénztár-
tól 40 korona fizetésekiegészítés.

A választás napját később fogom kitűzni.
Törökbecse, 1912. évi április hó 19-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR**NAGYBECSKEREK.****Külön cipőosztály!**

Kaphatók mindennemű

férfi-, női- és gyermekcipők és szandálok.

Torontáli strapa-cipők.

Gazdag választékkalapvirágok és
napernyőkben,

a legjobb

illatszerekben és
gummilabdákban.**Benó
Testvérek**rövidáru, cipő és játékszeráru
üzlete**Nagybecskerek**

Telefon: 201.

Alapítási év: 1870.